

SXEDIO.FB5

1.10.1944: ΕΠΙΤΥΓΧΑΝΕΤΑΙ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΔΕΞΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ ΜΕ ΤΗ ΣΥΣΤΑΣΗ ΠΑΓΚΥΠΡΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΑΝΩΝ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΧΙΤΛΕΡ, ΕΝΩ Ο ΤΟΠΟΤΗΡΗΤΗΣ ΛΕΟΝΤΙΟΣ ΖΗΤΕΙ ΚΟΜΜΑΤΙΚΗΝ ΕΚΕΧΕΙΡΙΑ ΚΑΙ ΚΑΛΕΙ ΤΟ ΛΑΟ ΝΑ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΨΕΙ ΤΑΞΙΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΧΑΡΙΝ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΩΣΗ

Το καλοκαίρι του **1944** το ΑΚΕΛ επηρέαζε σε αρκετά μεγάλο βαθμό τον Τοποτηρητή του Αρχιεπισκοπικού Θρόνου Μητροπολίτη Πάφου Λεόντιο, ενώ ο ίδιος θεωρούσε το ΑΚΕΛ, και δεν το έκρυβε, αν όχι πιο πατριωτικό από τα άλλα κόμματα στον τόπο, όπως δήλωνε και ο ίδιος μάλιστα δημόσια, τουλάχιστον το ίδιο με αυτά.

Ετσι, είτε γιατί ενστερνιζόταν αυτά που πρέσβευε το ΑΚΕΛ είτε γιατί θεωρούσε τουλάχιστον σωστές τις εισηγήσεις του για εθνική ενότητα όλων των δυνάμεων του τόπου είτε γιατί πρόσβλεπε σε μια υποστήριξη του σε ενδεχόμενη εκλογή για την ανάδειξη Αρχιεπισκόπου Κύπρου, στις **25 Σεπτεμβρίου 1944**, κατόρθωσε να εξασφαλίσει τη συγκατάθεση του ΚΕΚ, του μεγαλύτερου κόμματος της Δεξιάς, ότι δεχόταν να συνεργασθεί με το ΑΚΕΛ για την ίδρυση Παγκύπριου Σώματος, υπό την προεδρία του (του Λεοντίου), για συντονισμό των προσπαθειών του αγώνα του Κυπριακού λαού.

Ανέφερε μάλιστα το ΚΕΚ, του Θεμιστοκλή Δέρβη, σε απαντητική επιστολή του προς τον Τοποτηρητή:

"Πανιερώτατε,

Τα ανώτατα όργανα του Κυπριακού Εθνικού Κόμματος αναφερόμενα εις την μέχρι σήμερον διαξαχθείσαν αλληλογραφίαν μεταξύ της Υμετέρας Πανιερότητας και του Κόμματος μας, και συγκεκριμένως εις την υπό ημερομηνίαν **12.6.1944** επιστολήν Σας, εν τη οποία ανακοινούται ημίν, ότι δεν μας εγράψατε "παρακολουθούντες την εξέλιξιν της τε εξωτερικής και εσωτερικής κασταστάσεως"

ευσεβάστως υποβάλλουσιν ότι ακριβώς λόγω της ευνοϊκής εξελίξεως, της πολιτικής καταστάσεως της Ελλάδος είναι καιρός να αναλάβη η Εθναρχία, επί καθαρώς εθνικής γραμμής, την πρωτοβουλίαν διά τον συντονισμό των ενεργειών του Κυπριακού λαού, διά την επιδίωξιν της εθνικής του αποκαταστάσεως. Ως πρώτην και άμεσον ενέργειαν της Εθναρχίας εισηγούμεθα όπως ιδρυθή Παγκύπριον Σώμα υπό την ηγεσίαν Σας διά τον άνω σκοπόν".

(Μεταγλώττιση)

"Πανιερότατε,

Τα ανώτατα όργανα του Κυπριακού Εθνικού Κόμματος αναφερόμενα στην αλληλογραφία που διεξήχθη μέχρι σήμερα μεταξύ της Πανιερότητάς σας και του Κόμματος μας, και συγκεκριμένα στην υπό ημερομηνία **12.6.1944** επιστολή Σας, στην οποία ανακοινώνεται σε μας, ότι δεν μας εγράψετε "παρακολουθούντες την εξέλιξιν της τε εξωτερικής και εσωτερικής κασταστάσεως" ευσεβάστως υποβάλλουν ότι ακριβώς λόγω της ευνοϊκής εξέλιξης, της πολιτικής κατάστασης της Ελλάδας είναι καιρός να αναλάβει η Εθναρχία, σε καθαρά εθνική γραμμή, την πρωτοβουλίαν για τον συντονισμό των ενεργειών του Κυπριακού λαού, για την επιδίωξιν της εθνικής του αποκατάστασης. Ως πρώτη και άμεση ενέργεια της Εθναρχίας εισηγούμαστε όπως ιδρυθεί Παγκύπριο Σώμα υπό την ηγεσίαν Σας για τον πιο άνω σκοπό".

Εχοντας τη συγκατάθεση του ΚΕΚ ο Τοποτηρητής προχώρησε στο πρώτο βήμα που ήταν ο συντονισμός των διαφόρων εράνων που διεξάγονταν στη νήσο.

Οι έρανοι είχαν αρχίσει από τη Δεξιά για ενίσχυση των συμμάχων αλλά αργότερα το ΑΚΕΛ, με την επιστράτευση των μελών του, είχε αρχίσει και το ίδιο εράνους και ο τοποτηρητής συγκάλεσε ευρεία σύσκεψη στη Λευκωσία για συντονισμό των προσπαθειών αυτών.

Σ' αυτή τη σύσκεψη ο Λεόντιος βρήκε την ευκαιρία και κάλεσε όλους σε κομματική εκχειρία.

Στη σύσκεψη αποφασίστηκε η συγκρότηση Παγκύπριας Επιτροπής για τους εράνους και ο ίδιος μιλώντας στα μέλη της Επιτροπής είπε σύμφωνα με την εφημερίδα "Ελευθερία" της 1 Οκτωβρίου 1944:

"Οι εκλεγέντες υπό της Παγκ. Συνελεύσεως φρονώ, ότι δεν πρέπει να αρκεσθώσιν εις το αρξάμενον έργον των Εθνικών εράνων, διότι ήλθε το πλήρωμα του χρόνου και επέστη η στιγμή να αποδυθώμεν εις τον ιερόν αγώνα της ενώσεως διά τον οποίον είναι απολύτως αναγκαία η ενότης. Η Πατρίς, Εντιμοί Κύριοι Λαϊκοί Ηγέται, ζητεί να φέρητε την ενότητα, την οποίαν απαιτεί ο λαός, να κηρύξητε κομματικήν εκχειρίαν διαρκούντος του ενωτικού ημών αγώνος, διότι μόνον τοιουτοτρόπως απερισπάστως ηνωμένος ο αλύτρωτος και εν συγκρίσει προς τον πανίσχυρον Κυρίαρχον Κατακτητήν ανίσχυρος Ελληνικός Κυπριακός Λαός, παραμερίζων τους εσωτερικούς ανταγωνισμούς, χάριν της ενωτικής ιδέας η οποία ευτυχώς αδιασπástως συνενώνει πάντας, δύναται να επιτύχη την απελευθέρωσιν αυτού και την πλήρη εθνικήν αποκατάστασιν. Αι πολιτικάί και αι κοινωνικάί, αι ταξικάί και οικονομικάί και αι οικαιδήποτε άλλαι διαφοραί πρέπει να αφεθώσι προς λύσιν μετά την απολύτρωσιν ημών και την Ένωσιν της Κύπρου μετά της Ελλάδος, οπότε εν ελευθέρω πολιτικώ βίω, ηνωμένος μετά των ομοεθνών αυτού εις ανεξάρτητον κράτος, ο ελληνικός κυπριακός λαός, θα εύρη τον κατάλληλον καιρόν, υγιούς αναπτύξεως και φυσιολογικής προόδου των κοινωνικών αυτού τάξεων και στρωμάτων.

" Επιτρέψατέ μοι, Εντιμοί κύριοι αρχηγοί των κομμάτων, παρόντες και απόντες, να ζητήσω εξ ονόματος της Πατρίδος να εγκαταλείψητε από της ιεράς ταύτης στιγμής την ολεθρίαν αλληλομαχίαν, τον ταξικόν αγώνα και την κομματικήν προπαγάνδαν, αφίνοντες κατά μέρος το προσωπικά πάθη, τα ταξικά μίσση και τας ιδιολογικάς έχθρας, ουχί μόνον εν

λόγοις και εγγράφοις, αλλά και εν τη ζωή και τη πράξει, χάριν του εθνικού ημών αγώνος, παρακαλώ να ασκήσητε πάντα επιρροήν, επί των ομοφρόνων υμών, ίνα από σήμερον μέχρι πέρας του ενωτικού Κυπριακού αγώνος, σταματήση απολύτως πάσα κομματική ενέργεια και προπαγανδιστική προσπάθεια και αποφευχθή μετά φόβου Θεού οιαδήποτε εκμετάλλευσις της εθνικής νεότητος, ώστε να επιτευχθή γαλήνη των πνευμάτων και ηρεμία παρά τω λαώ, αποκτηθή δε εμπιστοσύνη κατά την διενέργειαν πρώτον μεν των εράνων, τους οποίους ανελάβομεν, έπειτα δε και μάλιστα πάντων εις την δράσιν δι' επιτυχίαν Ενιαίου Μετώπου προς ενοποίησιν και συντονισμόν του ασυστηματοποιήτου εθνικού ημών αγώνος, εις του οποίου την τελικήν φάσιν, θα εισέλθωμεν. Μηδέίς ας ενεργήση πλέον άγρευσιν νέων οπαδών ή καταπολέμησιν των αντιπάλων προς ενδυνάμωσιν του κόμματος αυτού, είναι ιεροσυλία πάσα απόπειρα προς επί πλέον εξύψωσιν του κομματικού γοήτρου, διαρκούσης της καμματικής εκχειρίας, την οποίαν καλείσθε να κηρύξητε, είναι πράξις αντιπατριωτική και αντεθνική πάσα παράβασις και παρακοή εις την μητρικήν έκκλησιν της ιστορικής ημών Εθναρχίας, ήτις καλεί υμάς εις σχετικήν συμφωνίαν Πατριωτών ή Πατριωτικόν Σύμφωνον.

Ας ατενίζωμεν πλέον μετά θρησκευτικής προσηλώσεως προς την θείω θαύματι ανισταμένη ωραίαν ημών Ελλάδα, εν πάση υπακοή προς την ελληνικήν Κυβέρνησιν της Εθνικής ενότητος ασυζητητί νομοταγείς και απολυπραγμονήτως νομιμόφρονες εις αυτήν, εφ' όσον διατελούμεν όντες δούλοι εις ξένην δύναμιν, αμέτοχοι παραμένοντες των ιδεολογικών ανταγωνισμών και των εσωτερικών διαφορών των εν Ελλάδι αδελφών ημών. Διά πάντα ταύτα ενεργώς ενδιαφερθώμεν και θα αγωνισθώμεν, όταν ευρεθώμεν υπό την αυτήν Κρατικήν Στέγην μετά των Ελλήνων αδελφών ημών, ελεύθεροι υπό την ελληνικήν σημαίαν, Έλληνες υπήκοοι ψηφοφόροι πολίται. Μέχρι της αγίας εκείνης ώρας, ας είμεθα ανεπιφυλάκτως εθνικής πειθαρχικοί εις το Εθνικόν ημών Κέντρον,

διότι δι' ημάς τους αλυτρώτους η ελληνική Κυβέρνησις είναι θείον φως, μάλλον και ιερά ιδέα προσκυνητής ως ουράνιον δόγμα η επίγειον κυβέρνησις υποκειμένη εις έλεγχον και κρίσιν".

Περαιτέρω η Α.Π. εκάλεσε τα μέλη της Π. Επιτροπής όπως επιληφθούν εν συμποία του έργου των εθνικών εράνων και ταυτοχρόνως παρασκευάσουν το έδαφος προς κήρυξιν κομματικής εκεχειρίας".

(Μεταγλώττιση)

"Οι εκλεγέντες από την Παγκύπρια Συνέλευση, φρονώ ότι δεν πρέπει να αρκεσθούν στο αρξάμενο έργο των εθνικών εράνων, διότι ήλθε το πλήρωμα του χρόνου και έφθασε η στιγμή να αποδυθούμε στον ιερό αγώνα της Ένωσης, για τον οποίο είναι απόλυτα αναγκαία η ενότητα. Η Πατρίςδα έντιμοι κύριοι Λαϊκοί ηγέτες, ζητά να φέρετε την ενότητα, την οποία απαιτεί ο λαός, να κηρύξει κομματική εκεχειρία στη διάρκεια του ενωτικού μας αγώνα, διότι μόνον έτσι απερίσπαστα, ενωμένος ο αλύτρωτος και ο ανίσχυρος κυπριακός λαός σε σύγκριση με τον πανίσχυρο κυρίαρχο κατακτητή, ανίσχυρος Ελληνικός Κυπριακός Λαός, παραμερίζοντας τους εσωτερικούς ανταγωνισμούς, για χάρη της ενωτικής ιδέας, η οποία ευτυχώς αδιάσπαστη συνενώνει όλους, μπορεί να επιτύχει την απελευθέρωση και την πλήρη εθνική αποκτάσταση. Οι πολιτικές και οι κοινωνικές, και ταξικές και οι οικονομικές και οποιεσδήποτε άλλες διαφορές πρέπει να αφεθολύν προς λύση μετά την απολύτρωση μας και την Ένωση της Κύπρου με την Ελλάδα, οπότε σε ελεύθερο πολιτικό βίο ενωμένος με τους ομοεθνείς του σε ανεξάρτητο κράτος, ο ελληνικός κυπριακός Λαός, θα βρει τον κατάλληλο καιρό υγιούς ανάπτυξης και φυσιολογικής προόδου των κοινωνικών στρωμάτων και τάξεων και στρωμάτων.

Επιτρέψτε μου, έντιμοι κύριοι αρχηγοί των Κομμάτων, παρόντες και απόντες, να ζητήσω εξ ονόματος της Πατρίδας να εκαταλείψετε από την ιερά

αυτή στιγμή την ολέθρια αλληλομαχία, τον ταξικό αγώνα και την κομματική προπαγάνδα, αφήνοντας κατά μέρος τα προσωπικά πάθη, τα ταξικά μίσση και τις ιδεολογικές έχθρες, όχι μόνον σε λόγια και έγγραφα, αλλά και στη ζωή και την πράξη χάρις του εθνικού μας αγώνα. Παρκααλώ να ασκήσητε κάθε επιρροή στους ομόφρονες μας για να σταματήσει από σήμερα μέχρι το τέλος του ενωτικού Κυπριακού αγώνα απόλυτα κάθε κομματική ενέργεια και προπαγανδιστική προσπάθεια και αποφευχθεί "μετά φόβου θεού" οιαδήποτε εκμετάλλευση της εθνικής ενότητας, ώστε να επιτευχθεί γαλήνη στα πνεύματα και ηρεμία στο λαό, αποκτηθεί δε εμπιστοσύνη κατά τη διενέργεια πρώτα μεν των εράνων, τους οποίους έχουμε αναλάβει, έπειτα δε και κυρίως στη δράση για επιτυχία Ενιαίου Μετώπου προς ενοποίηση και συντονισμό του ασυστηματοποίητου εθνικού μας αγώνα στο οποίο θα εισέλθουμε στην τελική φάση. Κανένας ας μη ενεργήσει πλέον την εξασφάλιση νέων οπαδών ή καταπολέμηση των αντιπάλων προς ενδυνάμωση του κόμματος του. Είναι ιεροσυλία κάθε απόπειρα για επί πλέον εξύψωση του κομματικού γοήτρου στη διάρκεια της κομματικής εκχειρίδας, την οποίαν καλείσθε να κηρύξετε. Είναι πράξη αντιπατριωτική και αντεθνική κάθε παράβαση και παρακοή στη μητρική έκκληση της ιστορικής μας Εθναρχίας, η οποία μας καλεί σε σχετική Συμφωνία Πατριωτών ή Πατριωτικό Σύμφωνο.

Ας ατενίζουμε πλέον με θρησκευτική προσήλωση προς την ανισταμένην ωραίαν ημών Ελλάδα χάρις σε θαύμα του Θεού, με κάθε υπακοή προς την ελληνική Κυβέρνηση της εθνικής ενότητας, ασυζητητί νομοταγείς και απολυπραγμόνητα νομιμόφρονες σε αυτήν, εφ' όσον διατελούμεν, ενώ είμαστε δούλοι σε ξένη Δύναμη, παραμένοντες αμέτοχοι στους ιδεολογικούς ανταγωνισμούς και τις εσωτερικές διαφορές των αδελφών μας στην Ελλάδα. Για όλα αυτά θα ενδιαφεφερθούμε ενεργά και θα αγωνισθούμε όταν βρεθούμε κάτω από την ίδια Κρατική στέγη με τους Ελληνες αδελφούς μας, ελεύθεροι υπό την ελληνική σημαία, Ελληνες υπήκοοι ψηφοφόροι πολίτες. Μέχρι

την Αγία εκείνη ώρα ας είμασταν ανεπιφύλακτα εθνικά πειθαρχικοί στο Εθνικό μας Κέντρον διότι για μας τους αλύστρωτους η ελληνική Κυβέρνηση είναι θείο φως μάλλον και ιερά ιδέα προσκυνητή ως ουράνιο δόγμα ή επίγεια Κυβέρνηση υποκείμενη σε έλεγχο και κρίση.

Περαιτέρω η Α. Π. κάλεσε τα μέλη της Π. Επιτροπής, όπως επιληφθούν μέσα σε σύμπνοια το έργο των εθνικών εράνων και ταυτόχρονα προετοιμάσουν το έδαφος για κήρυξη κομματικής εκεχειρίας".